

## הַלְבוֹת גִּנְבָּה פֶּרֶק ז

א. הַשׁוֹקֵל לַחֲבֵרוֹ בַּמִּשְׁקָלֹת חֲסֵרוֹת מִן הַמִּשְׁקָל שֶׁהִסְכִּימוּ עָלָיו בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, אוֹ הַמּוֹדֵד בַּמְּדָה חֲסֵרָה מִן הַמְּדָה שֶׁהִסְכִּימוּ עָלֶיהָ הָרִי זֶה עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא-תַעֲשׂוּ עוֹל, בַּמִּשְׁפָּט, בַּמְּדָה, בַּמִּשְׁקָל וּבַמִּשְׁוֹרָה" (ויקרא יט, לה).

ב. אִף עַל פִּי שֶׁהַמּוֹדֵד אוֹ הַשׁוֹקֵל חֲסֵר גִּנְבָּה אֵינוֹ מְשַׁלֵּם תְּשֻׁלוּמֵי כֶּפֶל, אֲלֵא מְשַׁלֵּם לוֹ הַמְּדָה אוֹ הַמִּשְׁקָל. וְאֵין לוֹקִין עַל לֹא־זֶה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא חַיֵּב בְּתִשְׁלוּמֵינָּה.

ג. כָּל מִי שֶׁמָּשָׁהּ בְּבֵיתוֹ אוֹ בְּחֻנוֹתוֹ מְדָה חֲסֵרָה, אוֹ מִשְׁקָל חֲסֵר עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא-יִהְיֶה לָּךְ בְּכִיסְךָ . . ." (דברים כה, יג). וְאִפְּלוּ לַעֲשׂוֹת הַמְּדָה עֲבִיט שְׁלֵמִימֵי רַגְלִים, אָסוּר: שֶׁאִף עַל פִּי שֶׁאֵין זֶה לוֹקָח וּמוֹכֵר בָּהּ, שֶׁמָּא יָבוֹא מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהִיא חֲסֵרָה, וַיִּמְדֵּד בָּהּ. וְאֵין לוֹקִין עַל לֹא־זֶה, שֶׁהָרִי אֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה.

ד. הֵיוּ הַמְּדוֹת וְהַמִּשְׁקָלֹת שְׁלֵבֵי הָעִיר חֲתוּמוֹת בְּחוֹתָם יְדוּעַ, וְזוֹ הַמְּדָה אוֹ הַמִּשְׁקָל הַחֲסֵרִים בְּלֹא חוֹתָם הָרִי זֶה מִתֵּר לְשִׁהוּתָם לְשֹׂאֵר תְּשֻׁמִּישֵׁי הַבַּיִת.

ה. כִּיּוֹצֵא בָּזֶה סֵלַע שֶׁנִּפְגְּמָה מִן הַצֵּד לֹא יַעֲשֶׂנָה מִשְׁקָל בֵּין מִשְׁקָלוֹתָיו, וְלֹא יִזְרַקְנָה בֵּין גְּרוּטוֹתָיו, וְלֹא יִקְבְּנָה וַיִּתְּלֶנָּה בְּצוּאָר בָּנוּ: שֶׁמָּא יָבוֹא אַחֵר וַיַּעֲשֶׂנָה מִשְׁקָל. אֲלֵא אוֹ יִשְׁחַק אוֹ יַחֲתֹךְ אוֹ יִקַּץ, אוֹ יִשְׁלִיךְ לַיָּם הַמֶּלַח.

ו. חֲסֵרָה וְעַמְדָה עַל מַחְצָה, יָקִים. עַמְדָה עַל פָּחוֹת מִמַּחְצָה, יִקַּץ; עַל יֵתֵר מִמַּחְצָה, יִקַּץ עַד שֶׁיַּעֲמִידָנָה עַל מַחְצָה. וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֲלֵא פָחוֹת מִשְׁתּוֹת יָקִים לְשֵׁאת וּלְתֵת בָּהּ, אֲבָל לֹא לְמִשְׁקָל: שֶׁכָּל פָּחוֹת מִשְׁתּוֹת, מוֹחֲלִין בּוֹ רַב הָאָדָם בַּמִּשָּׁא וּבַמִּתָּן.

ז. סֵלַע שֶׁנִּפְגְּמָה בְּאַמְצָע אָסוּר לְמַכּוֹר אוֹתָהּ לְהָרֵג אוֹ לְחָרֵם, מִפְּנֵי שֶׁמֵּרְמִין בָּהּ אֶת אֲחֵרִים; אֲבָל נוֹקְבָה, וְתוֹלָה אוֹתָהּ בְּצוּאָר הַקָּטָן.

ח. עוֹשֶׂה אָדָם מְדוֹתָיו סָאָה, וַחֲצִי סָאָה, וּרְבִיעֵי סָאָה, וְקָב, וַחֲצִי קָב, וְרִבְעֵי הַקָּב, וַחֲצִי הָרִבְעֵי, וְשִׁמְיִן הָרִבְעֵי; אֲבָל לֹא יַעֲשֶׂה קָבִים, שֶׁלֹּא תִתְחַלֵּף בְּרִבְעֵי הַסָּאָה שֶׁהוּא קָב וּמַחְצָה.

ט. וְכֵן בַּמְּדוֹת הַלֵּחַ עוֹשֶׂה הֵינן, וַחֲצִי הֵינן, וּרְבִיעֵית הֵינן, וְלוֹג, וַחֲצִי לוֹג, וּרְבִיעֵית, וְשִׁמְיִן, וְאַחַד מִשְׁמוֹנָה בְּשִׁמְיִנִית. וְלֹא אָסוּר לַעֲשׂוֹת שְׁלִישִׁית הֵינן וּרְבִיעֵית הֵינן, אִף עַל פִּי שֶׁמִּתְחַלְּפִין זֶה בָּזֶה, הוּאִיל וְהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ מֵימֹת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ.

י. אֶחָד הַנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן עִם יִשְׂרָאֵל, אוֹ עִם הַגּוֹי עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה אִם מְדָד אוֹ שָׁקֵל בַּחֲסֵר, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה וְחַיֵּב לְהַחֲזִיר. וְכֵן אָסוּר לְהַטְעוֹת אֶת הַגּוֹיִים בַּחֲשָׁבוֹן, אֲלֵא יִדְקֹדֵק עִמּוֹ: שֶׁנֶּאֱמַר "וַחֲשָׁב, עִם-קִנְהוֹ" (ויקרא כה, ג). אִף עַל פִּי שֶׁהוּא כָבוֹשׁ תַּחַת יְדֵיךָ, קָל וְחִמָּר לַגּוֹי שֶׁאֵינוֹ כָבוֹשׁ תַּחַת יְדֵיךָ; וְהָרִי הוּא אוֹמֵר "כִּי תוֹעֲבַת ה' אֱלֹהֶיךָ, כָּל-עֲשֵׂה אֱלֹהִים: כָּל, עֲשֵׂה עוֹל" (דברים כה, יז), מִכָּל מָקוֹם.

יא. וְכֵן בַּמְּדַת הַקֶּרֶקַע אִם הִטְעָה אֶת חֲבֵרוֹ בַּמִּשְׁיַחַת הַקֶּרֶקַע, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה: שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא-תַעֲשׂוּ עוֹל, בַּמִּשְׁפָּט, בַּמְּדָה"

(ויקרא יט, לה) "בַּמִּדֶּה", זו מִדַּת הַקֶּרֶקַע. וְכֵן הוּא עֲנִין פְּסוּק זֶה "לֹא-תַעֲשׂוּ עוֹל, בַּמִּשְׁפָּט", מִדַּת קֶרֶקַע, וְלֹא בַּמִּשְׁפָּט הַמִּשְׁקָל וְלֹא בַּמִּשְׁפָּט הַמִּדָּה, אֲפִלּוּ מִדָּה קִטְנָה כַּמְשׁוּרָה.

יב. בְּנֵי חֲבוּרָה הַמִּקְפִּידִים זֶה עַל זֶה שֶׁהִחְלִיפוּ חֵלֶק בְּחֵלֶק, אוֹ לֹוֹה מִמֶּנּוּ מֵאֵכֶל וְהַחֲזִיר לוֹ עוֹבְרִין מִשׁוּם מִדָּה, וּמִשׁוּם מִשְׁקָל, וּמִשׁוּם מִנְיָן, וּמִשׁוּם לוֹוִין וּפּוֹרְעִין בְּיוֹם טוֹב.

יג. הַמְּסִיג גָּבּוּל רַעְהוּ, וְהַכְּנִיס מִתְּחוּם חֲבֵרוֹ בְּתוֹךְ תְּחוּם שְׁלוֹ אֲפִלּוּ מְלֹוא אֶצְבָּע אִם בְּחֻזְקָה עָשָׂה, הִרִי זֶה גִּזְלָן; וְאִם הִסִּיג בִּפְסָתוֹ, הִרִי זֶה גִּנְבִּי. וְאִם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הִסִּיג הַגָּבּוּל, הִרִי זֶה עוֹבֵר בְּשְׁנֵי לְאוּיִן: בְּלֹא שְׁלִגְנִיבָה אוֹ שְׁלִגְזָלָה, וּבְלֹא שֶׁל"לֹא תִסִּיג גָּבּוּל רַעַף" (דְּבָרִים יט, יד). וְאִין חִיבִין בְּלֹא זֶה אֵלֹא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמָר "בְּנַחֲלָתָךְ, אֲשֶׁר תִּנְחַל, בְּאַרְץ" (שם).

יד. קָשָׁה עֲנִשָּׁן שְׁלֵמִדוֹת, יִתֵּר מִעֲנִשָּׁן שְׁלַעְרִיּוֹת, שֶׁזֶה בֵּינוֹ לְבֵין הַמָּקוֹם, וְזֶה בֵּינוֹ לְבֵין חֲבֵרוֹ. וְכֹל הַכּוֹפֵר בְּמִצְוֹת מִדּוֹת כּוֹפֵר בִּיציאת מצרים, שֶׁהִיא תַּחֲלַת הַצּוּוּי; וְכֹל הַמִּקְבֵּל עָלָיו מִצְוֹת מִדּוֹת הִרִי זֶה מוֹדָה בִּיציאת מצרים, שֶׁהִיא גִּרְמָה לְכֹל הַצּוּוּיִין.

## הַלְבוֹת גִּנְבָה פֶּרֶק ח

א. מִצְוֹת עָשָׂה לְצִדֵּק הַמֵּאֲזִנִּים וְהַמִּשְׁקָלוֹת וְהַמִּדּוֹת יָפָה יָפָה וְלִדְקָדֵק בְּחִשְׁבוֹנָן בְּשַׁעַת עֲשִׂיתָן, שֶׁנֶּאֱמָר "מֵאֲזִנֵּי צִדֵּק אֲבִי-צִדֵּק, אֵיפֶת צִדֵּק וְהִין צִדֵּק יִהְיֶה לָכֶם" (ויקרא יט, לו).

ב. וְכֵן בַּמִּדַּת הַקֶּרֶקַע, צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בְּחִשְׁבוֹן מְשִׁיחַת הַקֶּרֶקַע עַל פִּי הָעֵינִיקָרִים הַמִּתְבָּאָרִים בְּכַתְבֵּי הַגִּימְטְרִיּוֹת, שֶׁאֲפִלּוּ מְלֹוא אֶצְבָּע מִן הַקֶּרֶקַע, רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא מְלֵאָה כָּרֶכֶם.

ג. אַרְבַּע אֲמוֹת הַסְּמוּכִין לְחִרְיִין, מְזֻלְזָלִין בַּמְּשִׁיחָתָן; וְהַסְּמוּכִים לְשִׁפְת הַנֶּהָר אֵין מוֹשְׁחִין אוֹתָן כָּלֵל, מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׁלִבְנֵי רִשּׁוֹת הָרָבִים. וְהַמּוֹדֵד אֶת הַקֶּרֶקַע לֹא יִמַּד לְאַחַד בֵּימּוֹת הַחֲמָה וּלְאַחַד בֵּימּוֹת הַגָּשָׁמִים, מִפְּנֵי שֶׁהַחֲבֵל מִתְקַצֵּר בֵּימּוֹת הַחֲמָה; לְפִיכָךְ אִם מִדָּד בְּקִנָּה אוֹ בְּשִׁלְשֻׁלַת בְּרִזָּל וְכִיוּצָא בָּהּ, אֵין בְּכֹף כָּלוּם.

ד. אֵין עוֹשִׂין מִשְׁקָלוֹת לֹא שְׁלִבְדִּיל, וְלֹא שְׁלַעוּפֶרֶת, וְלֹא שְׁלִשְׁאָר מִיָּנִי מִתְכוֹת כְּאִלּוּ, מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲלִין חֲלוּדָה וּמִתְחַסְרִין; אֲבָל עוֹשִׂין שְׁלִצְחִיח סֵלַע, וְשִׁלְזֹכוּכִית, וְשִׁלְאָבָן שֶׁהֵם, וְכִיוּצָא בָּהֶן.

ה. אֵין עוֹשִׂין אֶת הַמֶּחֶק לֹא שְׁלִדְלַעַת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִקָּל, וְלֹא שְׁלִמְתַּכַּת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִכְבִּיד; אֲבָל עוֹשֶׂהוּ שְׁלִזִּית, וְשִׁלְאָגוּזִים, וְשִׁלְשַׁקְמָה, וְשִׁלְאָשְׁכְּרוּעַ, וְכִיוּצָא בָּהֶן.

ו. אֵין עוֹשִׂין אֶת הַמֶּחֶק, צִדּוֹ אֶחָד קָצֵר וְצִדּוֹ אֶחָד עָבָה. וְלֹא יִמְחַק מְעַט מְעַט, מִפְּנֵי שֶׁמִּפְחִיתוֹ לְמוֹכֵר; וְלֹא יִמְחַק בְּבֵת אַחַת, מִפְּנֵי שֶׁמִּפְחִיתוֹ לְלוֹקָח.

ז. אֵין טוֹמְנִין אֶת הַמִּשְׁקָלוֹת בַּמֶּלַח כְּדֵי שִׁיפְחָתוּ, וְלֹא יִרְתִּיחַ בַּמִּדַּת הַלַּח בַּעַת שְׁמוּדָד, וְאֲפִלּוּ הִיטָה הַמִּדָּה קִטְנָה בְּיוֹתֵר: שֶׁהִרִי הַתּוֹרָה הַקְּפִידָה עַל הַמִּדּוֹת בְּכֹל שֶׁהוּא שֶׁנֶּאֱמָר "וּבַמְשׁוּרָה" (ויקרא יט, לה), וְהִיא מִדָּה קִטְנָה אֶחָד מְשֻׁלוּשָׁה וְשִׁלּוּשִׁים בְּלוּג.

ח. מוכרי עששיות שלברזל וכיוצא בהן צריך להיות חוט המאזנים שאוחז השוקל בידו תלוי באויר שלושה טפחים, וגבוהין מן הארץ שלושה טפחים, וארך קנה המאזנים וארך החוטים שנים עשר טפח.

ז. מאזנים שלמוכרי צמר ושלמוכרי זכוכית יהיה ארך החוט שהן תלויין בו שני טפחים, וגבוהין מן הארץ שני טפחים, והקנה והחוטין ארפן תשעה טפחים.

י. מאזנים שלחנוני ושלבעל הבית יהיה ארך החוט שהן תלויים בו טפח, וגבוהין מן הארץ טפח, וארך הקנה וארך החוטין ששה טפחים.

יא. החוט שתולין בו הפלס, וכן חוט מאזנים שלזהב ושלמוכרי ארגמן טוב ארכו שלוש אצבעות, וגבוהין מן הארץ שלוש אצבעות, וארך הפלס וארך השלשלאות שלו כפי מה שהוא רוצה.

יב. מנין שחייב המוכר להכריע ללוקח בעת ששוקל לו שנאמר "אבן שלמה וצדק" (דברים כה, טו), אמרה תורה צדק משלך ותן לו. וכמה בלח, אחד למאה; וביבש, אחד לארבע מאות.

יג. ביצד: מכר לו עשר ליטרין לח, נותן לו גרומין אחד מעשרה בליטרה; ואם מכר לו עשרים ליטרין יבש, נותן לו גרומין אחד מעשרים בליטרה. וכן לפי חשבון זה, בין רב בין מעט.

יד. במה דברים אמורים, במקום שנהגו למכור עין בעין; אבל במקום שנהגו להכריע, חייב להכריע לו טפח. היה שוקל לו עשר ליטרין לא יאמר לו שקל אחת אחת והכרע, אלא שוקל לו עשרה בבת אחת והכרע אחד לכלן.

טו. מקום שנהגו למד בדקה, לא ימד בגסה; בגסה, לא ימד בדקה; למחק, לא יגדש ויוסיף בדמים; וכן אם נהגו לגדש, לא ימחק ויפחת מן הדמים: אלא מודד כמנהג המדינה.

טז. בני מדינה שרצו להוסיף על המדות או על המשקלות, לא יוסיפו יתר על שתות: שאם היה הקב משקל חמשה, ועשאוהו מכיל ששה הרשות בידן; יתר על ששה, לא יעשו.

יז. הסיטון מקנח את מדותיו, אחת לשלושים יום. ובעל הבית, אחת לשנים עשר חדש. והחנוני מקנח מדותיו, פעמים בשבת; וממחה משקלותיו, פעם אחת בשבת; ומקנח מאזנים על כל משקל ומשקל, כדי שלא יחלידו.

יח. המבקש לשקל שלושה רביעי ליטרה נותן ליטרה בכף מאזנים, והבשר ורביע ליטרה בכף שניה: שאם אתה אומר נותן חצי ליטרה ורביע ליטרה בכף אחת שמא יפל רביע הליטרה, ואין הלוקח רואהו.

יט. חייבין בית דין להעמיד שוטרים בכל מדינה ומדינה ובכל פלך ופלך, שיהיו מחזירין על החניות, ומצדקין את המאזנים ואת המדות, ופוסקין את השערים. וכל מי שנמצא עמו משקל חסר, או מדה חסרה, או מאזנים מקלקלין רשות יש להן להכותו כפי כוחו, ולקנסו כמה שיראה בית דין לחזק הדבר. וכל מי שמפקיע את השער ומוכר ביקר מפין אותו, וכופין אותו ומוכר כשער השוק.

## הַלְבוֹת גִּנְבָּה פֶּרֶק ט

א. כָּל הַגֹּנֵב נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, עֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה: שֶׁנֶּאֱמָר "לֹא תִגְנֹב" (שמות כ, יב; דברים ה, טז) פֶּסוּק זֶה הָאֲמֹר בַּעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים, הוּא אֲזַהְרָה לְגֹנֵב נֶפֶשׁוֹת. וְכֵן הַמּוֹכְרוֹ עֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שְׁזֶה בְּכָלֵל "לֹא יִמְכְּרוּ, מִמִּכְרֵת עֶבֶד" (ויקרא כה, מב). וְאִין לֹקִין עַל שְׁנֵי לְאוּיִן אֵלּוּ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹאֹ שֶׁנִּתֵּן לְאֲזַהֲרֵת מִיתַת בֵּית דִּין, שֶׁנֶּאֱמָר "כִּי-יִמָּצֵא אִישׁ, גֹּנֵב נֶפֶשׁ . . ." (דברים כד, ז); וּמִיתַתוֹ בַּחֲנֹק.

ב. אִין הַגֹּנֵב חַיֵּב מִיתַת חֲנֹק עַד שֶׁיִּגְנֹב אֶת הַיִּשְׂרָאֵל, וַיִּכְנִיסֵנוּ לְרִשּׁוֹתוֹ, וַיִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וַיִּמְכְּרֵנוּ לְאַחֲרִים שֶׁנֶּאֱמָר "וְהִתְעַמֵּר-בּוֹ, וַיִּמְכְּרוּ" (דברים כד, ז). וְאֶפְלוּ לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֶלֶּא בַּפְּחוֹת מִשְׁוֹה פְּרוּטָה, כְּגוֹן שֶׁנִּשְׁעֵן עָלָיו אוֹ נִסְמָךְ בּוֹ, אֶף עַל פִּי שֶׁהִגְנֵב יִשָּׁן הָרִי זֶה נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ.

ג. גִּנְבוּ וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וַיִּמְכְּרוּ, וַעֲדִין הִנֵּגְנֵב בְּרִשּׁוֹת עֲצָמוֹ, וְלֹא הִכְנִיסוּ הַגֹּנֵב לְרִשּׁוֹתוֹ פְּטוֹר. גִּנְבוּ וְהוֹצִיאוּ לְרִשּׁוֹתוֹ, וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וְלֹא מָכְרוּ, אוֹ מָכְרוּ קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, אוֹ נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וַיִּמְכְּרוּ לְאַחַד מִקְרוֹבָיו שְׁלֵגֵנֵב, כְּגוֹן שֶׁמָּכְרוּ לְאָבִיו אוֹ לְאָחִיו הָרִי זֶה פְּטוֹר: שֶׁנֶּאֱמָר "גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאָחִיו" (דברים כד, ז), עַד שֶׁיִּכְדִּילֵנוּ מֵאָחִיו וּמִקְרוֹבָיו בַּמִּכִּירָה.

ד. וְכֵן אִם גִּנְבוּ וְהוּא יִשָּׁן, וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כִּשְׁהוּא יִשָּׁן, וַיִּמְכְּרוּ וַעֲדִין הוּא יִשָּׁן הָרִי זֶה פְּטוֹר. וְכֵן אִם גִּנְבָּה אִשָּׁה, וַיִּמְכְּרָה לְעַבְרִיָּה בְּלֶבֶד, כְּגוֹן שֶׁהִתְנָה עַל הַלּוֹקַח שֶׁזֶה הַשִּׁפְחָה לִּי, וְאִין לָךְ אֶלֶּא הַיּוֹלְדוֹת הָרִי זֶה פְּטוֹר.

ה. הַגֹּנֵב אֶת בָּנוֹ אוֹ אֶת אָחִיו הַקָּטָן, וְכֵן הָאֲפִטְרוּפִין שֶׁגִּנְבוּ אֶת הַיְּתוּמִים שֶׁהֵן סְמוּכִין אֶצְלָם, וּבַעַל הַבֵּית שֶׁגִּנְבָּה אֶחָד מִבְּנֵי בֵּיתוֹ הַסְּמוּכִין עַל שְׁלַחֲנוֹ, וּמִלְמַד תִּינוּקוֹת שֶׁגִּנְבָּה אֶחָד מִן הַקָּטָנִים הַלּוּמְדִים אֶצְלוֹ אֶף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וַיִּמְכְּרוּ, פְּטוֹר: שֶׁנֶּאֱמָר "וְנִמְצָא בִידּוֹ" (שמות כא, טז), פֶּרֶט לֹאֵלוֹ שֶׁהֵן מְצוּיִין בִּידּוֹ.

ו. אֶחָד הַגֹּנֵב אֶת הַגְּדוֹל, אוֹ הַגֹּנֵב אֶת הַקָּטָן בֶּן יוֹמוֹ שֶׁכָּלוּ לוֹ חֲדָשָׁיו, בֵּין זָכָר בֵּין נְקֵבָה, בֵּין שֶׁהָיָה הַגֹּנֵב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הָרִי אֵלּוֹ נִהְרָגִין: שֶׁנֶּאֱמָר "גֹּנֵב נֶפֶשׁ" (דברים כד, ז), מִכָּל מְקוֹם. וְאַחַד הַגֹּנֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, אוֹ שֶׁגִּנְבָּה גֵר אוֹ עֶבֶד מִשְׁחָרֵר שֶׁנֶּאֱמָר "נֶפֶשׁ מֵאָחִיו" (שם), וְאֵלּוֹ בְּכָלֵל אֲחִינוֹ בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת הֵן. אֲבָל הַגֹּנֵב אֶת הָעֶבֶד, אוֹ מִי שֶׁחָצִיו עֶבֶד וְחָצִיו בֶּן חוֹרִין פְּטוֹר.

ז. הֵבֵא בַּמַּחֲתָרֶת, בֵּין בְּיוֹם בֵּין בַּלֵּילָה אִין לוֹ דָּמִים: אֶלֶּא אִם הָרָגוֹ בַּעַל הַבֵּית אוֹ שָׂאֵר הָאָדָם, פְּטוֹרִין. וְרִשּׁוֹת יֵשׁ לְכָל לְהָרָגוֹ בֵּין בַּחֵל בֵּין בַּשֶּׁבֶת, בְּכָל מִיתָה שֶׁיִּכּוֹלִין לְהַמִּיתוֹ שֶׁנֶּאֱמָר "אִין לוֹ, דָּמִים" (שמות כב, א).

ח. וְאַחַד הֵבֵא בַּמַּחֲתָרֶת, אוֹ גִּנְבָּה שֶׁנִּמְצָא בַּתּוֹךְ גִּגּוֹ שֶׁלְּאָדָם, אוֹ בַּתּוֹךְ חֲצִירוֹ, אוֹ בַּתּוֹךְ קֶרֶפֶפוֹ בֵּין בְּיוֹם בֵּין בַּלֵּילָה. וְלִמָּה נֶאֱמָר "בַּמַּחֲתָרֶת" (שמות כב, א), לְפִי שֶׁדֶּרֶךְ רַב הַגִּנְבִּים לְבֹא בַּמַּחֲתָרֶת בַּלֵּילָה.

ט. וּמִפְּנֵי מַה הִתִּירָה תּוֹרָה דָּמוֹ שְׁלֵגֵנֵב, אֶף עַל פִּי שֶׁבֵּא עַל עֶסְקֵי מָמוֹן: לְפִי שֶׁחֲזַקְתּוֹ שָׂאֵם עֲמַד בַּעַל הַבֵּית בְּפָנָיו וּמִנְעוֹ, יִהְרָגֵנוּ; וְנִמְצָא זֶה הַנִּכְנָס לְבֵית חֵבְרוֹ לְגִנְבָּה כְּרוּדָף אַחֵר חֵבְרוֹ

לְהִרְגוֹ, וּלְפִיכֹךְ יִהְיֶה בֵּין שְׁהִיָּה גָדוֹל בֵּין שְׁהִיָּה קָטָן, בֵּין זָכָר  
בֵּין נִקְבָּה.

י. הִיָּה הַדָּבָר בְּרוּר לְבַעַל הַבֵּית שְׁזֶה הַגָּנֵב הֵבֵא עָלָיו אִינוֹ הוֹרָגוֹ,  
וְלֹא בָּא אֵלָּא עַל עֶסְקֵי מָמוֹן אֲסוּר לְהִרְגוֹ; וְאִם הִרְגוֹ, הִרִי זֶה  
הוֹרָג נָפֶשׁ: שֶׁנֶּאֱמָר "אִם-זָרְחָה הַשֹּׁמֵשׁ עָלָיו" (שמות כב,ב) אִם  
בְּרוּר לָךְ הַדָּבָר כְּשֶׁמֶשׁ שֵׁיִשׁ לוֹ שְׁלוֹם עִמָּךְ, אֵל תִּהְרָגְהוּ. לְפִיכֹךְ  
אָב הֵבֵא בַּמַּחְתָּרֶת עַל בְּנוֹ אִינוֹ נִהְרָג, שְׂוֵדָאֵי שְׁאִינוֹ הוֹרָגוֹ; אֲבָל  
הֵבֵן הֵבֵא עַל אָבִיו, נִהְרָג.

יא. וְכֵן הַגָּנֵב שֶׁגָּנֵב וַיֵּצֵא, אוֹ שֶׁלֹּא גָּנֵב וּמָצְאוּ יוֹצֵא מִן הַמַּחְתָּרֶת  
הוֹאִיל וּפְנָה עָרַף וַאֲיִנוֹ רוֹדֵף, יֵשׁ לוֹ דָּמִים. וְכֵן אִם הִקִּיפוּהוּ  
עֵדִים אוֹ בְּנֵי אָדָם אָף עַל פִּי שְׁעֵדִין הוּא בְּרִשּׁוֹת זֶה שֶׁבָּא עָלָיו,  
אִינוֹ נִהְרָג. וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר אִם בָּא לְבֵית דִּין, שְׁאִינוֹ נִהְרָג.

יב. וְכֵן הֵבֵא בַּמַּחְתָּרֶת לְתוֹךְ גִּנְתּוֹ, אוֹ לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, אוֹ לְתוֹךְ  
הַדִּיר וְהִסְהִיר יֵשׁ לוֹ דָּמִים: שֶׁחֲזַקְתּוֹ שֶׁבָּא עַל הַמָּמוֹן בְּלִבָּד, לְפִי  
שְׁאִין רַב הַבְּעָלִים מְצוּיִים בַּמָּקוֹמוֹת אֵלּוּ.

יג. כָּל גָּנֵב שֵׁיִשׁ לוֹ דָּמִים אִם נָפַל עָלָיו גֹּל בַּשָּׂבֶת, מְפַקְחִים  
עָלָיו. וְאִם שֶׁבַר כָּלִים בְּבִיאָתוֹ, חַיֵּב בְּתִשְׁלוּמִין; אֲבָל מִי שְׁאִין  
לוֹ דָּמִים שֶׁשֶׁבַר כָּלִים בְּבִיאָתוֹ, פָּטוּר כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.